

KIELIOPPIA LUONNOSSA

Lähteekö pöpöistä ääniä? Voiko sitä kuunnella kuulolaitteella?

OPETTAJALLE

Teksti on sanastoltaan vaihteleva. Siinä on toisaalta esimerkiksi biologian tiedonalan käsitteitä ja toisaalta helposti ymmärrettävää sanastoa. Tuntemattomia käsitteitä voidaan selvittää yhdessä.

Tässä tekstissä, kuten hyvin monessa asia- tai tietotekstissä, on paljon verbin nominaalimuotoja. Peruskoulun alaluokilla ei opiskella verbin nominaalimuotoja käsitteinä (infinitiivit ja partisiipit), mutta oppilas toki törmää niihin kaiken aikaa puhuessaan, lukiessaan ja kuunnellessaan suomen kieltä. Verbit voidaan poimia tekstistä kokonaisina predikaatteina (esimerkiksi *voitaisiin kehittää* edellisessä tekstissä). Vaikka verbit on yleensä helppo tunnistaa omaksi sanaluokakseen, partisiipit ovat hahmotettavissa joskus myös adjektiiveiksi (esimerkiksi sana *sopiva* edellisessä tekstissä). Tähän rajankäyntiin voi kiinnittää huomiota myös adjektiivien sanaluokan kohdalla mutta jäännöksetöntä lajittelua ei ole tarpeen tehdä eikä sitä kovin helposti voikaan tehdä. Kielenoppijalle partisiipit esitellään yleensä VA- tai NUT-muotoina (*leikkivä, leikkinyt*).

Verryttele ensin!

Kerää tekstistä kaikki verbit

yritimme, kuunnella, oli, lähtisi, kuultavia, voitaisiin, kehittää, aiheuttama, voitaisiin, tunnistaa, käytimme, ylittävän, analysoimme, oli, emme saaneet, osaavat, viestiä, tuottamalla, voivat, käynnistää, aiheuttava, voivat, suojautua, tulevia, tuottamalla, kuuluvat, elävät, voivat, kertoa, ei kuulu

Mitkä verbit ovat aktiivimuotoisia? Mitä persoonamuotoja löydät? Mitkä verbit ovat passiivissa?

Aktiivimuotoiset: yritimme, oli, lähtisi, voitaisiin, voitaisiin, käytimme, analysoimme, oli, emme saaneet, osaavat, voivat, voivat, kuuluvat, elävät, voivat, ei kuulu

Tekstissä on monikon ensimmäisen sekä yksikön ja monikon kolmannen persoonan verbejä.

Passiivissa on verbi voitaisiin (esiintyy kaksi kertaa).

Mitkä aikamuotoja löydät?

Preesens: lähtisi, voitaisiin, osaavat, voivat (esiintyy kolmesti), kuuluvat, elävät, ei kuulu

Imperfekti: yritimme, oli, käytimme, analysoimme, oli, emme saaneet

Plustehtävä: Mitkä verbit ovat nominaalimuodossa?

Infinitiivimuotoiset verbit: kuunnella, kehittää, aiheuttama, tunnistaa, tuottamalla (esiintyy kahdesti), käynnistää, suojautua, kertoa

Partisiipit (ks. myös selitysteksti edeltä): kuultavia, ylittävän, aiheuttava, tulevia

